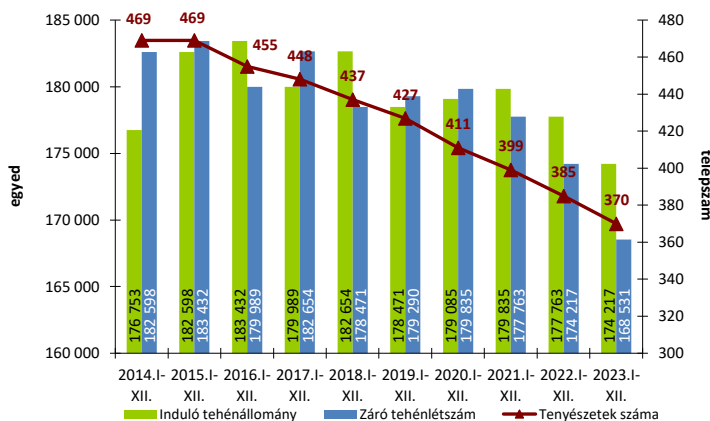
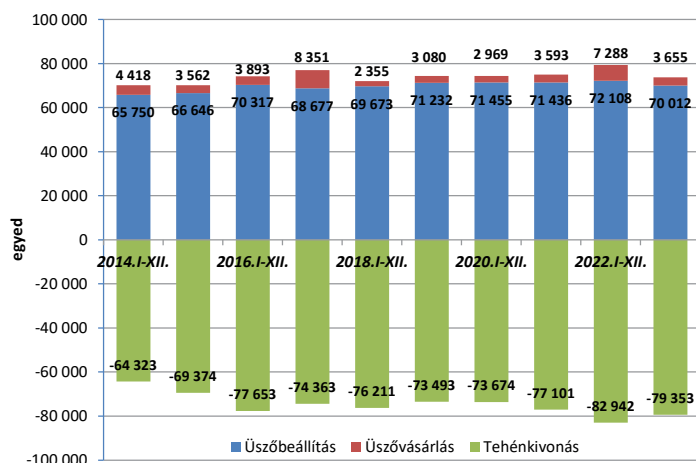

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-XII. hó)

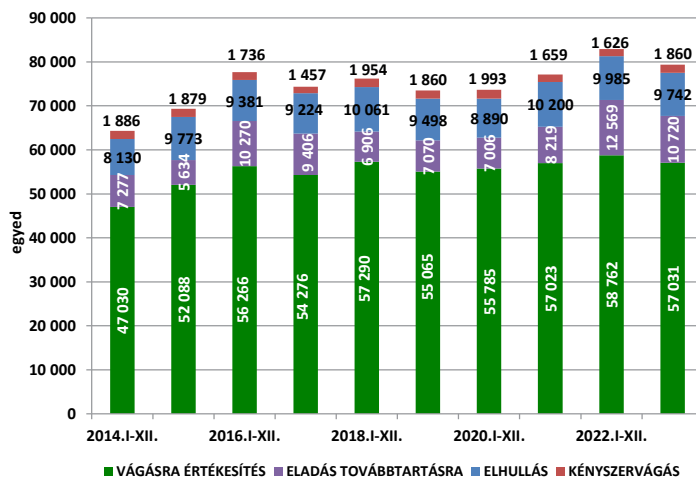
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tenyészetek száma 2023 decemberében 15-tel (-3,9%) kevesebb volt, mint 2022 decemberében, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma decemberben eggyel (-0,3%) csökkent novemberhez képest. 2023. december végén 5.686-tal kevesebb (-3,3%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint egy évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 21,1%-kal (-99) kisebbedett, de 2014 decembere óta a záró tehénlétszám csak kisebb mértékben zsugorodott (-14.067 egyed, -7,7%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 389-ről 455-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-XII. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), és az állomány 2023-ban tovább kisebbedett (-5.686 egyed; -3,3%). 2023-ban a tehénkivonások száma csökkent (-3.589 egyed; -4,3%), de jelentősen mérséklődött az üszővásárlások száma is (-3.633 egyed; -49,8%), továbbá az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma is zsugorodott (-2.096 egyed; -2,9%) 2022-höz képest. Összességében 2023-ban a tehénkivonás nagysága jelentősen meghaladta az állománypótlását, így a tehénállomány nagymértékben csökkent.

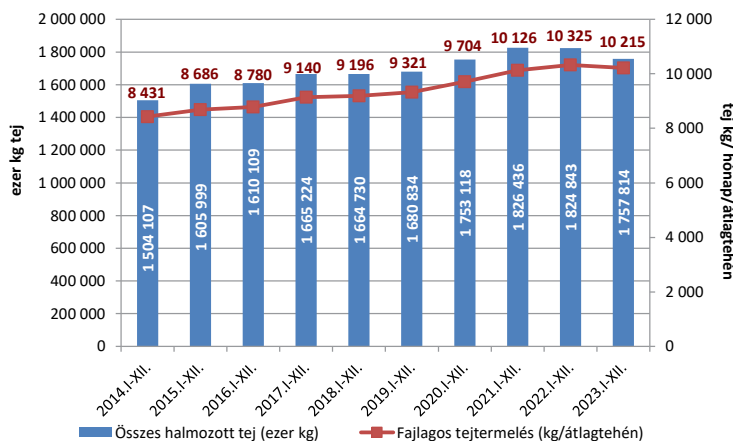
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-XII. hó)

2023-ban az állományból kivont tehenek 71,9%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 57.031 volt), 12,3%-át (9.742 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,3%-áért (1860 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos arányának számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 13,5%-ot (10.720 egyed), ami magas érték. 2023-ban az induló tehénállomány 32,7%-át selejtezték, 1,1%-át kényszervágták, 5,6%-a elhullott és 6,2%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 45,5%-át vonták ki a termelésből, ami nagyon magas tehénkivonási arányának számít az elmúlt 10 évben.

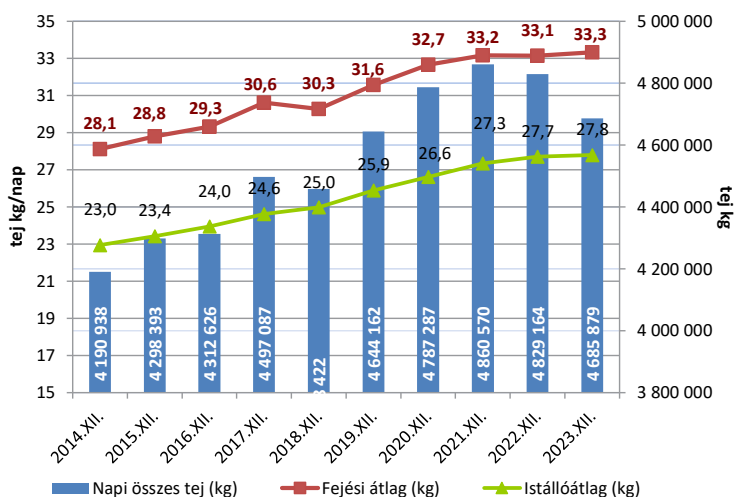

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–XII. hó)

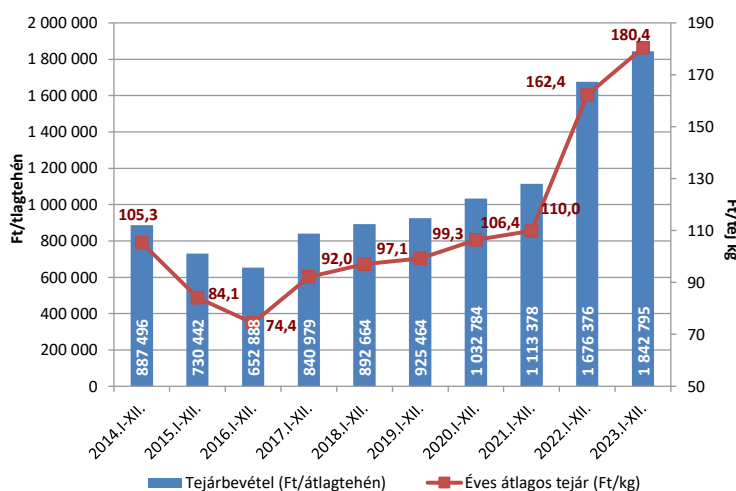
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmazott tejtermelése 2023-ban csökkent (–67,0 millió kg; –3,7%) 2022-höz képest, de meghaladta az 1,75 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés is tovább csökkent (–110 kg; –1,1%), de így is az elmúlt 10 év tavalyi rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 decembere között a fajlagos tejtermelés növekedése 21,2%-os volt (+1784 kg), míg az összes halmazott tejtermelés hasonló mértékben, 253,7 millió kg-mal (+16,9%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehénállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. XII. hó)

2023 decemberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év decemberi termeléséhez viszonyítva jelentősen, 4,686 millió kg-ra csökkent (–143 ezer kg, –3,0%), és már kevesebb, mint 2020 hasonló időszakában volt, aminek oka a csökkenő tehénállomány. Ugyanakkor mind a fejési átlag (+0,19 kg, +0,6%), mind az istállóátlag (+0,08 kg, +0,3%) nőtt 2022 decemberéhez képest. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,495 millió kg-mal lett több (+11,8%), a fejési és istálló átlag 5,21, ill. 4,85 kg-mal nőtt (+18,5%, ill. +21,1%) a vizsgált hónapban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–XII. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023-ban meghaladta az 1,8 millió Ft-ot, 9,9%-kal nőtt 2022-höz képest, és az elmúlt 10

év legnagyobb éves nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 1,1%-os csökkenésével szemben a nyerstej árának 11,1%-os növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 107,6%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 21,2%-os és a tej árának 71,4%-os emelkedése 10 év alatt. A termelői árakat vizsgálva, Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára – enyhén növekedve – 160 Ft/kg körüli árszinten mozog. Ezzel egyidőben a nyerstej kiviteli ára tovább emelkedve megközelítette a 180 Ft/kg-ot, és így a kiviteli ár továbbra is érezhetően meghaladta a hazai termelői átlagárát, ami az uniós átlagár szintje alatt van. Globálisan és az Európai Unióban a nyerstej és a legtöbb tejtermék értékesítési és tőzsdei ára jellemzően stagnál, ill. enyhe emelkedésnek indult, ami pozitív hatással lehet a hazai nyerstejára is.

